

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- **15951109**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**ISPARTA MİLLETVEKİLİ
SAYIN HİKMET YALIM HALICI'NIN
TBMM 7/38883 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/38883

GK 86

SORULAR

Şu anda bölgemiz ve Türkiye çok büyük bir su sıkıntısı çekmektedir. Birçok uzmana göre gelecekte su kaynakları çok daha hayati ve stratejik hale gelecektir.

Isparta ili son yıllarda kuraklık, azalan yeraltı su seviyeleri ve dönemsel içme suyu kesintileriyle karşı karşıya kalmıştır. Buna karşın, il genelinde sanayi tesislerine verilen su kullanım izinleri ve kapasite artışlarına ilişkin kararların parça parça alındığı, bu kararların toplam (kümülatif) etkisinin kamuoyuna açık ve bütüncül şekilde değerlendirilmediği görülmektedir.

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından; Coca-Cola İçecek Anonim Şirketi'nin Isparta ilinde bulunan meşrubat üretim tesisinin kapasite artışı projesine "Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Gerekli Değildir" kararı verilmiştir. Isparta ve Türkiye'nin her yerine yapılacak yatırımlar mutlaka desteklenmelidir ancak bunlar; doğaya ciddi zarar veren; halkın sağlıklı olması gereken temel ihtiyaçlarına zarar veren yatırımlar olmamalıdır.

Söz konusu tesis 2016 yılında faaliyete geçmiş; aradan geçen 9 yıl içinde 3 kez ÇED süreci işletilmeden kapasite artışına gitmiştir. Son onayla birlikte tesisin üretim kapasitesi iki katından fazla artırılmıştır.

Mevcut durumda yılda 776 milyon 110 bin litre yer altı ve yer üstü suyu tüketen şirketin, kapasite artışı sonrası yıllık 1 milyar 659 milyon 972 bin litre su tüketeceği ÇED dosyasında yer almaktadır.

Yaklaşık 500 bin yurttaşın yaşadığı Isparta ilinin yıllık toplam su varlığı 23 milyon ton m^3 civarındadır. Buna göre tek bir sanayi tesisi, kentin toplam su tüketiminin %7'sini kullanacaktır.

Öte yandan projeye birlikte tesiste günde yaklaşık 50 kilogram ambalaj atığı oluşacağı, atık su miktarının artacağı ve çevresel yükün ağırlaşacağı öngörülmektedir.

Anayasa'nın 56'ncı maddesi, devlete çevreyi ve doğal kaynakları koruma yükümlülüğü yüklemekte; 2872 sayılı Çevre Kanunu, su kaynaklarının kamu yararı esas alınarak yönetilmesini zorunlu kılmaktadır. Ayrıca iklim krizi, kuraklık ve su stresi gibi hayati sorunların yaşandığı bir dönemde, kamusal su varlıklarının çok uluslu şirketlerin ticari faaliyetlerine tahsis edilmesi kamu yararı ilkesini açıkça tartışmalı hale getirmektedir.

Buna rağmen DSI başta olmak üzere ilgili kamu kurumlarının görüşlerinin alındığı ÇED dosyasında herhangi bir kurumsal çekince veya karşı görüşün yer almaması denetim süreçlerinin etkinliğini ve tarafsızlığını ciddi biçimde sorgulatmaktadır.

Nitekim Sayıştay Başkanlığı'nın Isparta Belediyesi'ne yönelik 2023 Denetim Raporu'nda su konusunda altyapı, tesis ve teknik ekipmanla; yazılımların yeterli olmadığı, ilgili testlerin yapılmadığı, faturalandırma konusunda mevzuata aykırı davranıldığına yer verilmiştir. Su konusunda ciddi sıkıntılar ve eksikliklerle karşı karşıya olan Isparta İlinin şimdi de tüm su kaynağının yüzde 7' sinden fazlasının sadece tek bir tesise bu şekilde veriliyor olması ciddi soru işaretleri doğurmuştur.

Bu konu; en başta toplum yararına ve doğaya zarar vermeyecek şekilde açık biçimde tartışılıp ortaya konulmalıdır.

Bu bağlamda;

1-Coca-Cola İçecek AŞ'nin Isparta'daki tesisinin 2016 yılından bu yana yaptığı 3 ayrı kapasite artışı için "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilmesinin hukuki gerekçesi nedir? Bu kararlar verilirken kümülatif etki değerlendirmesi neden yapılmamıştır?

2-Isparta ilinde 2016 yılından bugüne kadar sanayi tesislerine tahsis edilen yeraltı ve yüzey sularının toplam miktarı ne kadardır? Bu tahsislerin yıllara ve tesis türlerine göre dağılımı nasıldır?

3-Söz konusu su tahsisleri yapılırken, Isparta'nın kuraklık riski, iklim değişikliği projeksiyonları ve nüfus artışı dikkate alınmış mıdır?

4-İçme suyu, tarımsal sulama ve sanayi kullanımı arasında hukuken ve fiilen uygulanan bir öncelik sıralaması bulunmakta mıdır?

5-ÇED Yönetmeliği'nin 4. ve 6. maddeleri uyarınca; çevresel etkilerin bütüncül değerlendirilmesi zorunlu olmasına rağmen, tesisin her kapasite artışının ayrı ayrı projeler gibi ele alınmasının gerekçesi nedir?

6-Isparta'nın yıllık toplam su varlığı ve iklim verileri dikkate alındığında; tek bir tesisin kentin toplam su tüketiminin %7 'sinin kullanmasının kamu yararı açısından uygun olduğuna dair Bakanlığınızın bilimsel ve teknik değerlendirmesi var mıdır?

7-Kapasite artışı sonrası yıllık 1 milyar 659 milyon litre su tüketiminin, yer altı su seviyelerine, tarımsal sulamaya, içme suyu kaynaklarına etkisine ilişkin hangi hidrojeolojik raporlar hazırlanmıştır? Bunlar kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?

8-DSİ'nin bu projeye ilişkin verdiği görüşte; yer altı sularının sürdürülebilirliği, kuraklık riski ve iklim değişikliği etkileri değerlendirilmiş midir? Değerlendirildiyse kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?

9-Yerel yönetimlerin ve ilgili kamu kurumlarının görüş bildirdiği ÇED dosyasında neden hiçbir kurum şerh koymamıştır? Kurum görüşleri bağımsız ve teknik esaslara göre mi, yoksa idari talimatlarla mı oluşturulmuştur?

10-Tesiste oluşacağı belirtilen günlük yaklaşık 50 kilogram ambalaj atığının bertarafı nasıl sağlanacaktır? Bu atıkların geri dönüşüm oranları, izleme ve denetim mekanizmaları nelerdir?

11-Şirketin kapasite artışı için harcayacağı yaklaşık 2 milyar TL'lik yatırımın, kamuya ve bölge halkına somut ve ölçülebilir faydası nedir?

CEVAPLAR

Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğümüz tarafından verilen “ÇED Gerekli Değildir” kararları, işlem tarihleri itibarıyla yürürlükte bulunan Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri, proje tanıtım dosyaları ve ilgili kurum görüşleri çerçevesinde tesis edilmiştir.

25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği kapsamında uygulanan Ek-4 Proje Tanıtım Dosyası formatında, kümülatif etki değerlendirmesine ilişkin ayrıca bir düzenleme yer almamaktaydı. Bu nedenle, 01.09.2016 tarih ve E.2016148/5050 sayılı ÇED Gerekli Değildir kararına esas proje tanıtım dosyasında kümülatif etki değerlendirmesi yapılmamıştır.

26.05.2017 tarih ve 30077 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ÇED Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile kümülatif etki değerlendirmesine ilişkin düzenleme mevzuata eklenmiştir.

Bu çerçevede, 12.01.2018 tarih ve E.201817/301 sayılı ÇED Gerekli Değildir kararına esas proje tanıtım dosyasında yapılan değerlendirmede; tesiste yeni bir bina yapılmayacağı, kazan kapasitesinde artış öngörülmediği ve DSİ Genel Müdürlüğü 18. Bölge Müdürlüğü tarafından 16.04.2014 tarihinde düzenlenen toplam 1.200.000.000 litre/yıl kapasiteli 3 adet Yeraltı Suyu Kullanma Belgesinde herhangi bir kapasite artışı bulunmadığı dikkate alınmıştır. Bu nedenle, söz konusu başvuru kapsamında ayrıca kümülatif etki değerlendirmesi yapılmasını gerektiren yeni bir durum oluşmadığı değerlendirilmiştir.

29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda hazırlanan ve 01.06.2023 tarih ve 6659469 sayılı ÇED Gerekli Değildir kararına esas alınan proje tanıtım dosyasında ise kümülatif etki değerlendirmesi yapılmış ve karar bu kapsamda tesis edilmiştir. (Ek-2)

Söz konusu kapasite artışlarına ilişkin işlemler, işlem tarihleri itibarıyla yürürlükte bulunan ÇED Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde değerlendirilmiştir.

25.11.2014 tarih ve 29186 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ÇED Yönetmeliği ile 29.07.2022 tarih ve 31907 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ÇED Yönetmeliği’nin “Çevresel etkileri ön inceleme ve değerlendirmeye tabi projeler” başlıklı 15 inci maddesi uyarınca, Ek-2 listesinde yer alan projelerde kapasite artışı planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ile kapasite artışları toplamı esas alınarak projenin yeni kapasitesinin Ek-2 kapsamında değerlendirilmesi ve buna göre her kapasite artışı için proje tanıtım dosyası hazırlanması gerekmektedir.

Bu nedenle kapasite artışlarına ilişkin başvurular ayrı proje tanıtım dosyaları üzerinden yürütülmüş; ancak her bir başvuru, mevcut tesisin durumu, kapasite artışının niteliği ve ilgili

kurum görüşleri birlikte dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Bu çerçevede İl Müdürlüğümüzce mevzuat hükümleri doğrultusunda “ÇED Gerekli Değildir” kararları tesis edilmiştir.

Önergedeki diğer hususlara ilişkin bilgilerin Tarım ve Orman Bakanlığı’ndan (DSİ Genel Müdürlüğü) edinilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.